

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย
 - 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.3 พื้นที่การวิจัย
 - 1.4 ระยะเวลาในการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.2 การเลือกข้อมูลการวิจัย
 - 2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.4 การนำเสนอผลการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองโน หมู่ที่ 1, 5, 8, และ หมู่ที่ 13 ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีส่วนได้รับแนวคิดแนวปฏิบัติจากวรรณกรรมสอง ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิจัย เกี่ยวกับสภาพความคงอยู่ และการประพฤติปฏิบัติตามวรรณกรรมสองที่ปรากฏในชุมชนบ้านหนองโน ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักและสำคัญ เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นจากวรรณกรรมสอง ประกอบด้วย พระภิกษุผู้เทศนามรรคทายก

ผู้นำประกอบพิธีกรรม ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อให้ข้อมูลแนวคิดจากวรรณกรรมสวดต่อการยึดถือปฏิบัติให้เกิดคุณค่าทางวัฒนธรรมต่อชุมชน

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informant) ประกอบด้วย อุบาสก อุบาสิกา กรรมการวัด ผู้นำชุมชน และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อทราบแนวคิดจากการปฏิบัติตามวรรณกรรมสวด ที่เกิดการปฏิบัติสืบทอดมาจนปัจจุบัน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Information) ประกอบด้วย ข้าราชการ นักเรียน และนักศึกษา เพื่อทราบข้อมูลในการปฏิบัติตามคำสอนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก และปฏิบัติตามวรรณกรรมสวด และที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชนบ้านหนองโน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวรรณกรรมสวดที่เป็นแกนหลักสำคัญของพุทธศาสนา ที่มีการปฏิบัติและพบเห็นได้ในปัจจุบัน จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ สวดหอนแจก (ศาลาการเปรียญ) สวดกฐิ สวดพระพุทธรูป สวดหนังสือ สวดสิม (อุโบสถ) สวดสัณฑ์ และสวดธรรมาสน์

3. พื้นที่การวิจัย

การศึกษากลวิธีการนำเสนอ ศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสวด กำหนดพื้นที่การวิจัย คือ วัดเจริญผลหนองโน บ้านหนองโน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

4. ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษากลวิธีการนำเสนอ ศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสวด กำหนดระยะเวลาการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 เป็นช่วงที่ชาวบ้านหนองโนได้สร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่เสร็จสิ้น และกำหนดจัดงานเฉลิมฉลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อการศึกษากลวิธีการนำเสนอ ด้านศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสวดผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมคั้งขึ้นตอนต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลวิธีการนำเสนอ ศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสลอง ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือดังนี้

1.1 ทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ได้แก่

1.1.1 ทฤษฎีกลวิธีการนำเสนอวรรณกรรม

1.1.2 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม

1.1.3 ทฤษฎีความเชื่อ

1.2 แบบสัมภาษณ์

1.3 แบบบันทึกข้อมูลจากการวิเคราะห์

2. การคัดเลือกข้อมูลการวิจัย

2.1 การรวบรวมเอกสาร

1.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ ด้านศาสนา และความเชื่อในวรรณกรรมท้องถิ่น

1.2 ตรวจสอบข้อมูลวรรณกรรมสลอง จากบัญชีสำรวจโบราณสถาน ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อทราบแหล่งเก็บรวบรวมวรรณกรรมสลอง

1.3 ศึกษาทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 การคัดเลือกข้อมูลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Perposive Sampling) โดยคัดเลือกวรรณกรรมสลองที่ใช้ในการวิจัย 7 เรื่อง ดังนี้

2.2.1 วรรณกรรมสลองที่ใช้ในการวิจัย ต้องเป็นวรรณกรรมสลอง ที่เป็นแกนหลักสำคัญในการดำรงสืบทอดพุทธศาสนา ที่ชาวอีสานยึดถือปฏิบัติและมีทุกวัด ได้แก่ สลองหอแจก สลองภูฎิ สลองพระพุทธรูป สลองหนังสือ สลองลิม สลองศัพท์าน และสลองธรรมาสน์

2.2.2 วรรณกรรมสลองที่ใช้ในการวิจัย ต้องมีเนื้อหาสมบูรณ์

2.2.3 วรรณกรรมสลองที่ใช้ในการวิจัย ต้องปรากฏว่ามีการประพฤติปฏิบัติตามคำสอนในวรรณกรรม

2.3 การกำหนดพื้นที่วิจัย

2.3.1 เป็นวัดที่มีวรรณกรรมสลอกที่เป็นแกนหลักสำคัญของพระพุทธศาสนา ทั้ง 7 เรื่อง ได้แก่ สลอกหอแจก สลอกกุฎิ สลอกพระพุทธรูป สลอกหนังสือ สลอกลิ้ม สลอกสังฆทาน และสลอกธรรมาสน์ ที่มีเนื้อหาสมบูรณ์

2.3.2 เป็นวัดที่มีการสร้างถาวรวัตถุตลอดเวลา และสร้างได้ยิ่งใหญ่อลังการสวยงาม

2.3.3 เป็นวัดที่มีการสร้างถาวรวัตถุจากปัจจัยที่ได้จากการบริจาคของคนในชุมชนเป็นหลัก

2.4 การปริวรรต

การปริวรรตวรรณกรรมสลอก โดยการถอดถ่ายอักษรธรรมอีสานในวรรณกรรมสลอก ให้เป็นอักษรไทยปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวิจัยกลวิธีการนำเสนอ ด้านศาสนา และความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมสลอก ที่เก็บรวบรวมไว้ที่วัดเจริญผลหนองโน บ้านหนองโน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่

2.4.1 สลอกหอแจก (ศาลาการเปรียญ) จำนวน 1 ผูก 3 ลาน

2.4.2 สลอกกุฎิ จำนวน 1 ผูก 5 ลาน

2.4.3 สลอกพระพุทธรูป จำนวน 1 ผูก 6 ลาน

2.4.4 สลอกหนังสือ จำนวน 1 ผูก 6 ลาน

2.4.5 สลอกลิ้ม (อุโบสถ) จำนวน 1 ผูก 11 ลาน

2.4.6 สลอกสังฆทาน จำนวน 1 ผูก 3 ลาน

2.4.7 สลอกธรรมาสน์ จำนวน 1 ผูก 6 ลาน

2.5 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาวรรณกรรมสลอก เมื่อทำการปริวรรตวรรณกรรมสลอกแล้ว ผู้วิจัยได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.5.1 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในภาษาบาลีเป็นอย่างดี

2.5.2 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในอักษรธรรมอีสานและภาษาถิ่นอีสาน

2.5.3 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

2.5.4 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในประเพณีวัฒนธรรมของชาวอีสาน

2.6 สัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์กลวิธีในการนำเสนอวรรณกรรมสอง

3.2 วิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนาและความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรม
สอง

3.3 วิเคราะห์แนวคิดของผู้ใช้วรรณกรรม ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มผู้
ปฏิบัติ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป

4. นำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY